

Lag

om Riksarkivet

I enlighet med riksdagens beslut föreskrivs:

1 §

Verksamhetsområde

Riksarkivet är ett ämbetsverk inom undervisnings- och kulturministeriets förvaltningsområde som svarar för uppgifter som hänför sig till att säkerställa att handlingar och informationsmaterial som ingår i det nationella kulturarvet samt bibliotekssamlingarna är användbara, utvecklingen av digital arkivering, främjande av läsning och inläring på lika villkor för personer med läsnedsättning samt främjandet av uppgifter som anknyter till publicering i tillgängligt format.

2 §

Uppgifter

Riksarkivet har till uppgift att

- 1) säkerställa arkiveringen av myndighetshandlingar och informationsmaterial,
- 2) främja forskning och annat nyttjande av informationsmaterial som ska arkiveras eller har arkiverats,
- 3) främja arkivering och nyttjande av samlingar som består av betydande privata handlingar,
- 4) vara sakkunnigt ämbetsverk i fråga om arkivering,
- 5) vara sakkunnig för myndigheterna i heraldiska frågor och främja den heraldiska kulturen,
- 6) ta emot, bevara och ställa biblioteksmaterial som överförs från vetenskapliga och allmänna bibliotek till förfogande för dem som behöver det (*Depåbibliotekets tjänster*),
- 7) sköta de uppgifter som undervisnings- och kulturministeriet bestämmer.

Riksarkivet har dessutom till uppgift att sköta de uppgifter som enligt arkivlagen (831/1994), lagen om elektronisk kommunikation i myndigheternas verksamhet (13/2003), lagen om statsbidrag till privata arkiv (1006/2006) och i annan lagstiftning ankommer på Riksarkivet samt ordna de tjänster som avses i lagen om Tillgänglighetsbiblioteket Celia (/).

Vid skötseln av Depåbibliotekets tjänster kan Riksarkivet ur det material det mottagit från andra bibliotek gallra ut och förstöra sådant som inte behövs eller som är i dåligt skick. Riksarkivet kan ta emot material också av andra donatorer än av dem som avses i 1 mom. 6 punkten.

3 §

Verksamhetsställen

Bestämmelser om Riksarkivets verksamhetsställen utfärdas genom förordning av statsrådet när detta behövs för att de språkliga rättigheterna ska tillgodoses eller för att säkerställa tillgången till Riksarkivets tjänster eller av särskilda kulturhistoriska skäl. Riksarkivet beslutar om sina övriga verksamhetsställen och placeringen av dem.

RP 31/2025 rd
KuUB 4/2025 rd
RSv 76/2025 rd

4 §

Organisation

Tillgänglighetsbiblioteket Celia och Depåbiblioteket finns vid Riksarkivet. Bestämmelser om övriga verksamhetsenheter finns i ämbetsverkets arbetsordning.

5 §

Delegationen för punktskrift samt heraldiska nämnden

I anslutning till Riksarkivet finns delegationen för punktskrift, som har till uppgift att vara sakkunnigt organ i fråga om punktskrift och läromedel för personer med synskada. Bestämmelser om delegationens sammansättning, tillsättande och mandatperiod utfärdas genom förordning av statsrådet.

I anslutning till Riksarkivet finns för behandlingen av utlåtanden i heraldiska frågor en heraldisk nämnd, som det föreskrivs om i Riksarkivets arbetsordning.

6 §

Ikraftträdande

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.

Genom denna lag upphävs lagen om Riksarkivet (1145/2016), lagen om Depåbiblioteket (1078/1988) och lagen om Tillgänglighetsbiblioteket Celia (787/2022).

Det Riksarkiv som avses i den upphävda lagen om Riksarkivet fortsätter sin verksamhet som det Riksarkiv som avses i denna lag med den personal samt de rättigheter och de skyldigheter som det har.

Bestämmelser om ställningen för personalen i tjänsteförhållande vid Depåbiblioteket och vid Tillgänglighetsbiblioteket Celia finns i 2 kap. i statstjänstemannalagen (750/1994).

Personalen i arbetsavtalsförhållande vid Depåbiblioteket och vid Tillgänglighetsbiblioteket Celia övergår när denna lag träder i kraft i anställning hos Riksarkivet som personal i arbetsavtalsförhållande. Anställda i arbetsavtalsförhållande för viss tid övergår vid denna lags ikraftträdande i anställning hos Riksarkivet för den tid arbetsavtalsförhållandet för viss tid gäller.

En person som är anställd i arbetsavtalsförhållande kan överföras utan hans eller hennes samtycke, om personen överförs inom eller till hans eller hennes pendlingsregion. Med pendlingsregion avses en region enligt 10 § i lagen om ordnande av arbetskraftsservice (380/2023).

Vid fastställandet av de förmåner som gäller i anställningsförhållandet för den personal som överförs anses anställningsförhållandet ha fortgått hos staten utan avbrott.

En person som överförs till Riksarkivet är fortfarande behörig för sina uppgifter eller uppgifter som motsvarar dessa.

De ärenden som är anhängiga vid Depåbiblioteket och vid Tillgänglighetsbiblioteket Celia överförs till Riksarkivet när denna lag träder i kraft. På Utbildningsstyrelsen övergår vid samma tidpunkt också Depåbibliotekets och Tillgänglighetsbiblioteket Celias avtal, med undantag för ämbetsverkens specifika tjänste- och arbetskollektivavtal, och förbindelser och de rättigheter och skyldigheter som följer av dessa.

Riksarkivet, Depåbiblioteket och Tillgänglighetsbiblioteket Celia ska under ledning av generaldirektören för Riksarkivet bereda en arbetsordning samt ordna förvaltningstjänster och andra stödtjänster så att verksamheten enligt denna lag kan inledas den 1 januari 2026.

Den delegation för punktskrift som tillsatts före ikraftträdandet av denna lag fortsätter sin verksamhet som en delegation enligt denna lag till utgången av sin mandatperiod.

En hänvisning till arkivverket, Depåbiblioteket och Tillgänglighetsbiblioteket Celia någon annanstans i lagstiftningen betraktas efter ikraftträdandet av denna lag som en hänvisning till Riksarkivet.

Nådendal och Helsingfors den 4 juli 2025

Republikens President

Alexander Stubb

Undervisningsminister Anders Adlercreutz